

Gintelės upelio šaltinis

Turistinė vertė

Sinonimai

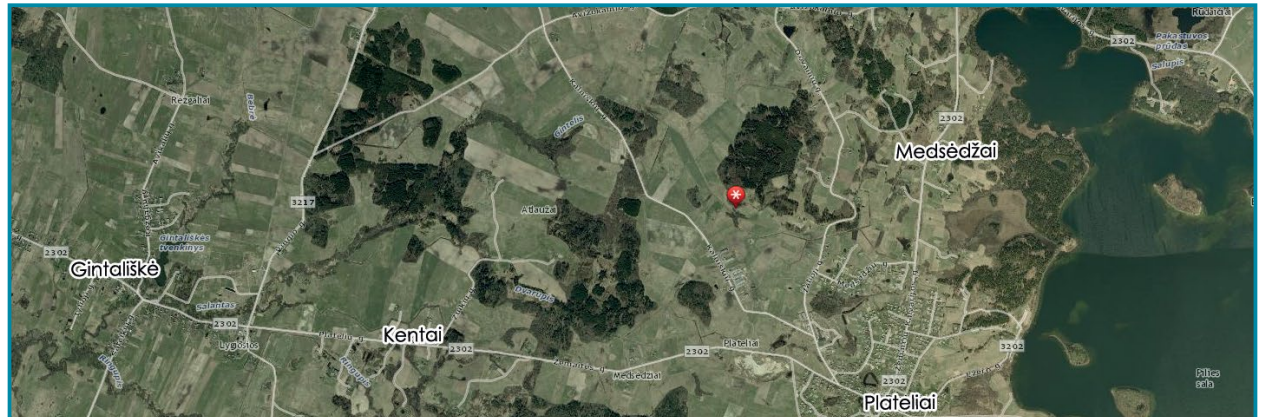
Gintelio šaltinis

Koordinatės

LKS: 362798, 6215738

Adresas

Medsėdžių k., Platelių sen., Plungės r. sav., vakarinis Žemaitijos NP pakraštys. Šaltinis yra pačiame V–PV Medsėdžių geomorfologinio draustinio paribyje ar priešvėjinėje saugomo plokščiakalvių masyvo žemoje papėdėje. Jis tuo pačiu plokščiakalvės šlaitu nuo kito – Medsėdžių šaltinio žemiau „nukritęs“ į PV tik apie 280 m atstumu. Gintelės upelio šaltinis liejasi pačiame Salanto melioruotame (kanalizuotame) aukštupyje, kur apyplokštė moreninė pakiluma (152,8 m NN) iš vienos pusės ir plokščiakalvės status šlaitas su deliuvio nuobirynu iš kitos suspaudę į ŠV kryptantį siaurą ir negiliai įrėžtą slėniuką. Šaltinį nesunkiai pasieksime iš V–ŠV Platelių miestelio pakraščio, nuo čia šalia buvusio gamybinio sektoriaus į ŠV link Gilaičių nusiraitančiu vietiniu keliuku

Aplinka

Šaltinis liejasi Dovainių kraštinių darinių ruožo Medsėdžių (Mds) plokščiakalvių ir keimų masyvo vakariniame pakraštėje. Čia Medsėdžių plokščiakalvė stačiais apie 20 m aukščio šlaitais 170–150 m NN altitudėse nusileidžia į daug žemesnę agrarinę banguotą ir silpnai kalvotą lygumą, kuri laukų ir pievų su retomis lapuočių giraitėmis atviresniais toliais nusidriekia Atlaužų ir Gintališkės pusėn. Žemai, jau pačioje plynaukštės papėdėje tekančio upeliūkščio dešiniame krantelyje tik matoma ir „apdžiūvusi“ versmelė ar nedidelis padrėkimas įlinkusiame šlaitelyje, aukščiau 5–6 m pakilęs nuo akmenų „prigrūstos“ upeliuko vagos. Nediduko su neaukštais šlaiteliais cirko dugne, juodame molingame su akmenukais šlapžemyje susidariusi negili (5–10 cm) ir nedidelė (0,5 × 0,6 m) duobutė. Joje dumblas, prikritę augalų ir medžių liekanų, susikaupęs pasidrumztes vanduo. Jis silpnai besisunkdamas drėkina link upeliuko pasvirusį versmės krantelį ir tuoj susigeria į klampesnę gruntą.

Dabartinė būklė, kaptazas

Nekaptuotas.

Vandens fizikinės savybės

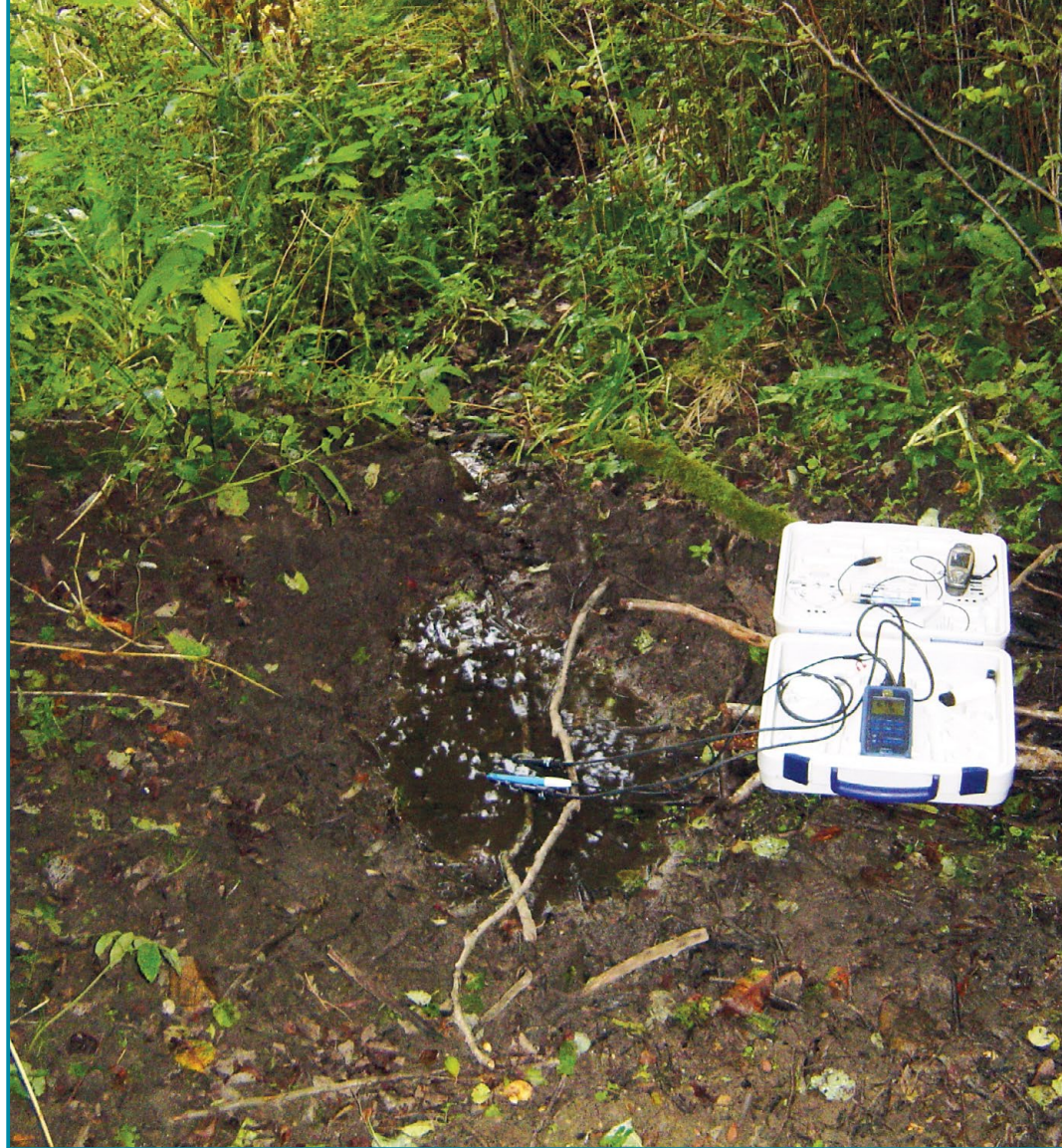
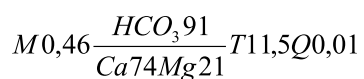
Vanduo kaupiasi dumblinoje duobutėje, bet neturi kvapo. Nepagilinus silpnai šaltiniuojančios duobutės, iškasa net vandens pasisemti negalima. Tyrimai vykdyti nusistovėjus (apsivalius) vandeniui iškasoje. Nusėdus sukeltoms drumzlėms vanduo praskaidrėja. Versmėje ir aplink ją nėra geležies ar kitokių (išskyrus dumblą) nuosėdų. Vanduo vietoje (2012-09-12) išmatavus iškasoje mobiliu matuokliu buvo 11,5 °C temperatūros. Hidrogeocheminė vandens formavimosi aplinka silpnai šarminė (pH = 7,74–7,76), deguonies kiekis vandenyje ($O_2 = 6,42\text{--}6,45\text{ mg/l}$).

Vandens cheminės savybės

Šaltinio vanduo gėlas, turi mažai mineralinių medžiagų. Ištirpusių mineralinių medžiagų koncentra-

cija 464 mg/l. Vanduo santykinai kietas, pasižymi nedideliu karbonatiniu (5,62 mg-ekv/l), virinant lengvai pašalinamu kietumu. Vandenyje aptiktas nedidelis kiekis nitratų (3 mg/l), nitritų ir amonio jonų neaptikta. Jame labai nedidelis natrio (5 mg/l) ir chlorido (9 mg/l) kiekis, nedaug organinės medžiagos (permanganato skaičius 1,5 mg/l). Ištirpusios vandenyje geležies koncentracija 0,04 mg/l.

Cheminės sudėties formulė (ekv/%)

Nustatomo komponento pavadinimas	Nustatyta vertė		
	mg/l	mg-ekv/l	ekv. proc.
Ištirpusių mineralinių medžiagų suma	464		
Sausoji liekana 180 °C	298		
Bendrasis kietumas		5,62	
Karbonatinis kietumas		5,44	
Nekarbonatinis kietumas		0,18	
Anijonai:			
Chloridai, Cl ⁻	9	0,25	4,20
Sulfatai, SO ₄ ²⁻	10	0,21	3,53
Hidrokarbonatai, HCO ₃ ⁻	332	5,44	91,43
Nitritai, NO ₂ ⁻	< 0,02		
Nitratai, NO ₃ ⁻	3	0,05	0,84
Katijonai:			
Natris, Na ⁺	5	0,22	3,74
Kalis, K ⁺	1,50	0,04	0,68
Kalcis, Ca ²⁺	88	4,39	74,66
Magnis, Mg ²⁺	15	1,23	20,92
Amoniakas, NH ₄ ⁺	< 0,03		
Kitos analitės:			
pH, pH vienetai 20 °C	8,10		
Permanganato skaičius, mg O/l	1,50		
Bendroji geležis, Fe mg/l	0,04		
Savitasis elektros laidis, μS/cm	439		

Tautosakinės, kraštotyrinės, istorinės žinios

Nėra.

Tipas

Krintantis kontaktinis

Režimas

Nuolatinio veikimo (sezoninis?)

Vandeningumas

Labai mažo vandeningumo, sausmėčiu vizualiai ne ką daugiau kaip 0,01 l/s. Jis glaudžiai susijęs su hidrometeorologinėmis sąlygomis. Sausuoju metų laikotarpiu dažnai gali išdžiūti.

Vandens tipas

Kalcio, magnio hidrokarbonatinis

Aprašė:

P. Gedžiūnas,
Z. Zanevskij, 2012